

**UCHWAŁA NR XXX/323/12
RADY MIEJSKIEJ W TRZEBNICY**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 z późn.zm.) Rada Miejska w Trzebnicy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Trzebnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Trzebnicy

Mateusz Stanisz

Załącznik do Uchwały
Nr XXX/323/12
Rady Miejskiej
w Trzebnicy z dnia 28 grudnia 2012 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE**

Trzebnica 2012 rok

SPIS TREŚCI

1.Wprowadzenie	str.1
2.Skala zjawiska przemocy	str.2
3.Adresaci programu	str.3
4.Cele programu	str.3
5.Podmioty realizujące program	str.5
6.Zakładane efekty realizacji programu	str.5
7.Monitoring i ewaluacja programu	str.5
8.Finansowanie programu	str.6

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i jako takie leży w kręgu zainteresowań zarówno osób związanych „ze światem nauki”, jak również „praktyków”. Na zagadnienie przemocy w rodzinie możemy spojrzeć z wielu perspektyw. Przemocą zajmuje się szereg dyscyplin naukowych takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Dlatego też precyzyjne określenie tego zjawiska nastęrcza wielu problemów interpersonalnych. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej.

Na potrzeby Programu, przy definiowaniu przemocy w rodzinie, zwraca się uwagę na najbardziej charakterystyczne jej wyznaczniki z punktu widzenia polityki społecznej. Najbardziej odpowiednią jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493), która przemoc w rodzinie definiuje jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy i każdy z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki, chociaż wiele elementów jest wspólnych, chociażby to, że każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc w rodzinie ogranicza się do pięciu podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna, przemoc ekonomiczna i zaniedbanie.

Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio spotykamy się coraz częściej z odnotowaniem także faktu stosowania przemocy wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starzy.

Czasami ofiara staje się ofiarą z przyzwyczajenia, kiedy to nie znajduje w sobie siły i odwagi, by przeciwstawić się sytuacji, w której dochodzi do przemocy. Ofiara potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości, jeżeli przez lata była poniżana i wykorzystywana. Wielu ofiarom udaje się przeciwstawić sprawcy, niemniej jednak większość potrzebuje pomocy innych; bez tego sama nigdy nie zdobędzie się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec niej przemocy.

Przystępując do opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przyjęto założenie, że tylko interdyscyplinarne działania mogą przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje. Przedstawiony program ma stworzyć podstawy do utworzenia gminnego systemu przemocy w rodzinie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Program w swoich założeniach uwzględnia dotychczasowe działania podejmowane na terenie gminy. Odpowiada na potrzeby ważnych grup społecznych (dzieci, młodzieży i osób starszych itp.), zakłada współpracę wielu służb, instytucji i organizacji pozarządowych.

Zakłada się, że w efekcie realizacji Programu nastąpi wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, że liczba przypadków przemocy będzie rozpoznawana

wcześnie oraz, że zostanie uruchomiony – oparty na procedurach i standardach – zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Założenia programu są zgodne z zasadami określonymi w :

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z póź.zm.)
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 , poz. 473 z póź . zm.)
- ustaw z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z póź. zm.)

2.Skala zjawiska przemocy

Trudno w sposób jednoznaczny określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie nie tylko na poziomie ogólnopolskim, ale również i lokalnym. Związane jest to przede wszystkim z wielością danych zbieranych przez różnorodne instytucje pośrednio i bezpośrednio analizujące przypadki stosowania przemocy w rodzinie, jak również przez charakter tych danych (inne są dane pochodzące z procedury niebieskiej karty, inne z sądów czy prokuratury). Trudność w jednoznacznym określeniu rozmiarów zjawiska związana jest również z faktem stosowania przez instytucje różnorodnych typologii i klasyfikacji danych (podejrzenie przemocy i jej stwierdzenia, osoba skazana i uniewinniona, interwencje osobiste i telefoniczne).

Analizując skalę zjawiska przemocy w ujęciu ogólnopolskim i lokalnym stwierdza się, że to zjawisko w okresie do 2008 roku było w liczbach statystycznych bardziej widoczne z tendencją wzrostu, a od 2009 roku pozostaje na niezmiennym poziomie, z tendencją malejącą.

Badania na podstawie Komendy Głównej i Powiatowej Policji pokazują , że:

- liczba przeprowadzonych interwencji Policji dotyczących przemocy w rodzinie od 1999r. (72.031) do 2008 (86.455) systematycznie wzrastała, a od 2009 roku (81.415) do 2011 roku (70.867) nieznacznie maleje. Taką samą tendencję można obserwować w gminie Trzebnica 2008 rok-41, 2011 rok-35, do miesiąca listopada 2012 r.-11.
- liczba ofiar przemocy domowej według procedury „niebieska Karta”- w kraju od 1999 r. (96.955) do 2010 r. (134.866), a w 2011r. 113.546; w gminie Trzebnica 2008 rok- 79, 2011 rok – 31, do miesiąca listopada 2012r.- 11
- liczba sprawców przemocy domowej, w kraju od 1999r. (56.847) do 2010 roku (83.390), a w 2011 roku (71.914); w gminie Trzebnica 2008 rok-40, 2011 rok-23, a do miesiąca listopada 2012 roku -11.
- przemoc w rodzinie ściśle związana jest z wystąpieniem problemu alkoholowego -79% wszystkich sprawców przemocy w rodzinie w Polsce dokonywało aktów przemocy będąc pod wpływem napojów alkoholowych, a w gminie Trzebnica- 87,5%
- głównymi sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni -95% wszystkich sprawców w Polsce, 95,5% w gminie Trzebnica.

Zestawienie powyższych danych wskazuje, że problem przemocy w rodzinie istnieje. Widoczny jest jednak brak pełnego przepływu informacji i koordynacji działań. Pomimo, że statystyki policyjne są dalece niewystarczające, to nadal stanowią podstawowe źródło informacji o skali zjawiska. Stąd też konieczność skoordynowania działań i utworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez między innymi opracowywanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

3. Adresatami programu są :

- rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą

4. Program oparty jest na :

- ścisłej współpracy z instytucjami i podmiotami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi pomagającymi ofiarom i sprawcą przemocy w rodzinie,
- pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

5. Cele Programu.

- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Określenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Trzebnica oraz poziomu świadomości społecznej na temat tego zjawiska .

1.1. Działania.

- Prowadzenie badań socjologicznych dotyczących skali świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

2. Poprawa jakości systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie .

2.1. Działania.

- Zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy w rodzinie i podejmowanie skuteczniejszych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji poprzez:
- umożliwienie przedstawicielom instytucji zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy podnoszenia kwalifikacji poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów itp.,
- budowanie sieci – wymiana informacji, umacnianie i rozwijanie współpracy różnych instytucji w zakresie rozpoznawania przemocy oraz podejmowanie działań mających na celu jej zatrzymanie (funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego).

3. Wzrost udziału ofiar przemocy w dostępnych formach pomocy .

3.1 Działania.

- Prowadzenie kampanii informacyjno- edukacyjnych o dostępnych formach pomocy.
- Prowadzenie zajęć mających na celu przekazanie podstawowych informacji na temat przemocy (szkoły, świetlice środowiskowe, aktywne formy spędzania czasu wolnego promujące zachowania bez agresji).
- Rozpoznawanie sygnałów przemocy i podejmowanie działań mających na celu zatrzymanie przemocy przez przedstawicieli różnych instytucji.
- Umożliwianie osobom doświadczającym przemocy korzystania z profesjonalnej pomocy (psychologicznej, prawnej, socjalnej).
- Poszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego o dyżury specjalistów (prawnika, terapeuty).
- Udzielanie wsparcia i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy.
- Grupy wsparcia.
- Publikowanie informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy w lokalnej prasie.

4. Przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym, celem ułatwienia dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców gminy Trzebnica w tym zakresie.

4.1 Działania:

- Utworzenie gablot informacyjnych (Urząd Miejski, OPS, Komisariat Policji, szkoły, przychodnie) i systematyczne aktualizowanie umieszczanych tam informacji.
- Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy.
- Rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych.
- Udział w Ogólnopolskich Kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie

5. Podejmowanie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie.

5.1 Działania.

- Interwencje policji i innych przedstawicieli instytucji zajmujących się przemocą – zakładanie „Niebieskich Kart”.
- Wizyty dzielnicowych.
- Prowadzenie dochodzeń pod nadzorem prokuratury.
- Prowadzenie spraw karnych przez sąd.

- Nadzór Kuratorów Sądowych.
- Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny.
- Udzielanie konsultacji psychologicznych.
- Uczestnictwo sprawców przemocy w programach korekcyjno- edukacyjnych.
- Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny.

6. Podmioty realizujące program:

- gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebnicy
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebnicy
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzebnicy
- Zespół Administracyjny Placówek Oświatowych w Trzebnicy
- Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy
- Straż Miejska
- Sąd Rejonowy w Trzebnicy
- Prokuratura
- służba zdrowia
- organizacje pozarządowe

7. Zakładane efekty realizacji programu.

- Zwiększenia liczby i różnorodności realizowanych programów profilaktyki w zakresie przemocy w rodzinie
- Zwiększanie liczby osób (dorosłych, młodzieży i dzieci) uczestniczących w programach profilaktyki w zakresie przemocy w rodzinie
- Zwiększenie liczby kampanii społecznych adresowanych do ofiar i świadków przemocy.
- Zwiększenie liczby szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych.
- Zwiększenie liczby i rodzajów programów pomocy adresowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie różnorodności i liczby działań interwencyjno – korekcyjnych wobec sprawców przemocy.
- Zwiększenie liczby badań dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
- Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

8. Monitoring i ewaluacja programu.

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu (jako całości) będą realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny.

9. Finansowanie programu.

Działania podejmowane w ramach realizacji programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu gminy i ochrony zdrowia. Przewiduje się również współudział w finansowaniu działań ze środków budżetu państwa.